

BOEKBESPREKING

Sensoa Vlaggensysteem Nikkie Laros

Citeren als:
Laros, N.(2017). *Boekbespreking: Sensoa Vlaggensysteem: reageren op seksueel (overschrijdend) gedrag van kinderen en jongeren*. Op:
PlatformPraktijkontwikkeling.nl. Utrecht: WOSO

Het Sensoa Vlaggensysteem helpt om seksueel gedrag van kinderen en jongeren eerlijk te beoordelen en om hier als begeleider/leerkracht/ouder/verzorger gepast op te reageren. Ook kan men het systeem gebruiken om met kinderen en jongeren het gesprek aan te gaan over dit onderwerp.

Het Vlaggensysteem is gebaseerd op theorie en vragen en ervaringen uit het werkveld waar het contact met kinderen en jongeren centraal staat. Op

de werkvloer signaleert men seksueel (grensoverschrijdend) gedrag, maar men weet zelden welke adequate reactie daarbij passend is. Regelmatig ligt dit gedrag in de lijn van de seksuele ontwikkeling van het kind. Echter ontbreekt bij velen de basiskennis van de seksuele ontwikkeling. Het is daarom voor de begeleider belangrijk om zicht te krijgen op het verloop van de seksuele ontwikkeling; het proces waarbij kinderen en jongeren leren om seksualiteit, lichamelijke en intimiteit te integreren in hun leven. Dit komt uitgebreid aan bod in het handboek. Het uitgangspunt van de auteurs is dat seksualiteit een positief aspect is van kwaliteit van leven en relaties.

Frans en Franck merkten tevens op dat het werkveld behoefte heeft aan een normatief kader, dat rekening houdt met leeftijd en/of de ontwikkelingsfase van een kind. Daarbij is het belangrijk dat men leert voldoende te nuanceren met betrekking tot de mate en ernst van het grensoverschrijdend seksueel gedrag.

De start en inspiratie van de ontwikkeling van dit kader vonden de auteurs in de theorie van Gail Ryan. Zij geeft aan dat er sprake is van grensoverschrijdend gedrag als er niet wordt voldaan aan een van de volgende 3 criteria:

- 1) wederzijdse toestemming
- 2) vrijwilligheid
- 3) gelijkwaardigheid

Volgens Frans en Franck dienen daar nog 3 aspecten aan toegevoegd te worden:

- 4) aangepast aan leeftijd en/of ontwikkelingsleeftijd van het kind/de jongere
- 5) context
- 6) zelfrespect

Op basis van deze 6 factoren is het vlaggensysteem opgesteld. Frans en Franck benadrukken dat het systeem geen diagnostisch instrument betreft, maar een pedagogisch en ethisch kader aangeeft. Met de volgende doelen:

- Concreet inschatten van de situatie
- Communicatie bevorderen, kan helpen om samen in gesprek te gaan
- Pedagogisch plan uitzetten

Het vlaggensysteem onderscheidt vier niveaus lopend van 'aanvaardbaar seksueel gedrag' tot 'zwaar seksueel grensoverschrijdend gedrag'. Het boek behandelt verschillende casussen en "kleurt de vlag" (aangeven van de ernst) door middel van de 6 opgestelde criteria. Hierop volgt het advies ten aanzien van een passende reactie van de begeleider. Immers; een passende reactie kan men pas geven zodra het gedrag in kaart is gebracht. Deze eerste hoofdstukken zijn concreet en direct toepasbaar op de werkvloer.

Tot slot biedt het boek nog twee boeiende hoofdstukken die gericht zijn op:

- Begeleidercompetenties en beleid. Tevens worden enkele methodes geïntroduceerd om dit onderwerp in een team bespreekbaar te maken en om hier samen over na te denken.
- Preventief met kinderen en jongeren aan de slag; er worden verschillende methodes toegelicht met richtlijnen, tips en materiaal. Op deze manier kunnen

zij ook kennismaken met de vlaggenmethodiek. Samen kan men de criteria ontdekken, uitleggen en regels opstellen.

De complete set behelst een boek, een set van 44 kaarten waarop concrete situaties staan afgebeeld van seksueel gedrag en een set aanvullende werkkaarten. Het pakket biedt alle betrokken houvast bij het beoordelen van en het reageren op seksueel gedrag!

Nikkie Laros

Frans, E. & Franck, T. (2017). *Sensoa Vlaggensysteem: reageren op seksueel (overschrijdend) gedrag van kinderen en jongeren*. Antwerpen/Apeldoorn: Garant